

Plán práce/pracovných činností pedagogického klubu

(príloha ŽoP)

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti
7. Počet členov pedagogického klubu	8
8. Školský polrok/ mesiac	september 2020

9. Opis/zameranie a zdôvodnenie činností pedagogického klubu:

Zameranie klubu:

- výmena skúseností a best practice z vlastnej vyučovacej činnosti

Štruktúra činnosti klubu:

- klub s písomným výstupom

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti má 8 členov.

Klub je zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti a na rozvíjanie spôsobilosti, ktoré sú potrebné pre orientáciu v súčasnom svete. V pedagogickom klube sa budú stretávať a vymieňať si skúsenosti vybraní pedagogickí zamestnanci, ktorí vo svojom voľnom čase majú záujem vzdelávať sa a získavať nové poznatky a vymieňať si navzájom skúsenosti. Prostredníctvom pedagógov budú mať žiaci možnosť nadobudnúť znalosti, schopnosti a rozvíjať postoje potrebné k tomu, aby mohli efektívne reagovať na osobné udalosti v neustále sa meniacom svete.

Hlavným účelom tohto klubu bude poskytnúť platformu pre aktívne siet'ovanie a spoločnú spoluprácu pedagogických zamestnancov na spoločných témach a pre medzigeneračnú výmenu medzi mladými a staršími/skúsenejšími pedagogickými zamestnancami.

Klub je zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti na 1. stupni ZŠ. Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností potrebných pre efektívnu prácu s textom. Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je taký čitateľ, ktorý disponuje čitateľskými kompetenciami, ktoré mu umožňujú pracovať s rozličnými druhmi textov používaných na rôzne účely.

Klub čitateľskej gramotnosti sa bude zameriavať na:

1. vyhľadávanie určitých informácií – čitateľ lokalizuje informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá na porozumenie významu textu, informácia je v texte explicitne /priamo/ uvedená

2. vyvodzovanie záverov – čitateľ vyvodzuje informácie a myšlienky alebo súvislosti medzi nimi, ktoré napriek tomu, že nie sú explicitne formulované, z textu priamo vyplývajú

3. interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií – čitateľ konštruje význam nad rámec textu, pri interpretácii nachádza medzi myšlienkami textu súvislosti, pričom využíva svoje predchádzajúce poznatky, vedomosti a skúsenosti, pri interpretácii dochádza okrem integrácie myšlienok a informácií z textu navzájom aj k integrácii a syntéze predchádzajúcich poznatkov a vedomostí čitateľa

4. hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov – čitateľ kriticky hodnotí prečítaný text – jeho obsah a formu, čo zahŕňa aj reflektovanie štruktúry textu, jazykových prostriedkov, literárnych útvarov vrátane autorovho osobného pohľadu a štýlu, čitateľ pritom využíva svoje vedomosti o svete, znalosti jazyka a jazykových konvencií, opiera sa o svoje predošlé skúsenosti s čítaním textov. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho celkovej hodnoty, hodnovernosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Pri hodnotení textu môže čitateľ vychádzať zo svojho chápania sveta a predošlých čitateľských skúseností.

Zatiaľ čo prvé dva procesy porozumenia sú úzko späté s textom, druhé dva vo väčšej miere predpokladajú využívanie vedomostí a skúseností žiakov. Pre efektívne fungovanie pedagogického klubu a rozvoj znalostí je potrebné obstaranie školiaceho materiálu a potrieb, ktoré zahŕňa najmä knihy encyklopédie, časopisy, publikácie, didaktická technika a IKT technika. Jednotlivé činnosti zvolené v našom rámcovom programe sú prispôsobené veku cieľovej skupiny a prelínajú sa s našimi učebnými osnovami. Výsledky a výstupy klubu budú správy o činnosti klubu a písomné výstupy klubu.

Keďže rozvíjanie čitateľskej gramotnosti považujeme za jednu z najpodstatnejších súčastí výchovno-vzdelávacieho procesu, budeme sa orientovať najmä na zlepšovanie výsledkov žiakov v čitateľskej gramotnosti. Prostriedkom bude aktívne uplatňovanie inovatívnych didaktických prístupov a metód na podporu čítania s porozumením vo všetkých predmetoch a ich analýza v klube.

V rámci klubovej činnosti plánujeme realizovať prednášky s výkladom a popisom metód, následnými ukázkami a praktickými aktivitami práce s textom. Uskutočníme otvorené hodiny pre učiteľov s využitím čitateľských stratégií a metód. V rámci stretnutí si vymeníme skúsenosti s aplikáciami vybraných metód na konkrétnych vyučovacích hodinách. Výhoda činnosti klubu čitateľskej gramotnosti spočíva v tom, že učelia sa navzájom poznajú a odbúrava sa ostych pýtať sa na neznáme veci. Tí pedagógovia, ktorí absolvovali školenia čitateľskej gramotnosti, budú vedieť prijateľným spôsobom odovzdať svojim kolegom skúsenosti z praxe. Očakávame, že uvedený proces bude prínosom hlavne pre nových členov kolektívu.

10. Rámcový program a termíny a dĺžka trvania jednotlivých stretnutí

22.09.2020	3 hod.	ZŠ	Vhodne motivovať žiakov k čítaniu samotnému a zabrániť k tomu, aby sa u žiakov vytvoril k čítaniu nezaujímavý a odmietavý postoj	- Formovanie vnútornej motivácie čítať
------------	--------	----	--	--

Keď prídu do školy žiaci so slabou vnútornou motiváciou čítať, učiteľ môže urobiť toto:

Ak žiak neprichádza do školy s vnútornou motiváciou čítať, učiteľ sa môže pokúsiť vytvoriť lásku ku knihám a čítaniu hlavne pomocou rôznych vonkajších stimulov, a to odmenami, pochvalou, uznaním, známkami. V takomto prípade žiak väčšinou číta pre samotné čítanie alebo odmenu a nie pre zaujímavý obsah a novú skúsenosť. Niekedy sa však aj vďaka tejto vonkajšej motivácii môže vytvoriť vnútorná motivácia čítať. To je ten ideálny prípad.

Pozreli sme sa podrobnejšie na faktory, ktoré môžu učiteľovi pomôcť žiakov ku čítaniu motivovať.

1. Presvedčte žiaka o jeho vlastných schopnostiach

Človek, ktorý neverí vo vlastné schopnosti, hoci ich môže mať aj rozvinuté, môže v danej činnosti zlyhávať, pretože sa negatívne nastaví na túto činnosť. Pred úlohou zameranou na porozumenie textu sa žiak v duchu pýta: „*Budem úspešný? Bude sa mi dariť?*“ Ak má presvedčenie, že jeho schopnosti sú vysoké, odpoveď je pozitívna a táto odpoveď podporí a povzbudí žiaka. Ak si žiak však povie, že zlyhá, naladí sa na čítanie textu negatívne a pravdepodobne sa mu ani nebude dariť. Ukazuje sa, že žiaci s vysokou vierou vo vlastnú zdatnosť majú skôr vnútornú ako vonkajšiu motiváciu, čítajú častejšie a podávajú aj väčší výkon pri čítaní a porozumení textu. Presvedčenie o vlastných schopnostiach je vlastne projekcia vlastných schopností do budúceho výkonu. Preto je dôležité žiakov viesť k pozitívnemu mysleniu a k viere vo vlastné sily a schopnosti, k prekonávaniu prekážok. M. Gandhi povedal: „*Ak si verím, že to dokážem, zmobilizujem svoje schopnosti aj keď na začiatku som ich nemal.*“

Presvedčenie o vlastných schopnostiach nevzniká len na základe úspešnej činnosti a pozitívnej reflexie minulých výkonov, ale i na základe povzbudzovania a podpory. Výskumy tiež ukazujú, že žiaci, ktorí majú vysokú vieru vo vlastnú zdatnosť, volia si náročnejšie úlohy a majú vyššiu vôľu prekonávať prekážky ako žiaci s nízkou vierou.

2. Vytvárajte v triede také podmienky, aby žiaci mali možnosť rozprávať o prečítaných knihách

Výhodou školského prostredia je hlavne to, že žiaci môžu spoločne o knihách diskutovať, porovnávať svoje myšlienky a pracovať v skupinách. Je to dôležité hlavne z toho dôvodu, že čitateľský zážitok sa prehĺbuje hlavne vtedy, keď o svojich dojmoch môže dieťa rozprávať.

Mnohé z aktivít, ktoré sa nachádzajú v ďalšej časti príspevku, sú vhodné nielen na hodiny slovenského jazyka a literatúry, ale môžu sa stať súčasťou práce v literárnych krúžkoch, v knižniciach či na cvičeniach zo slovenského jazyka. Ich výhodou je hlavne to, že žiak pracuje s jednou knihou dlhšie obdobie, a tak sa s jej problematikou hlbšie stotožňuje.

Žiaci majú v stanovenom termíne prečítať tú istú knihu. Je dobré, keď má učiteľ k dispozícii knihy pre všetkých žiakov, aby predišiel výhovorkám, že knihu nemohli zohnať. Keď majú žiaci knihu prečítanú, týždeň pred spoločnou aktivitou učiteľ prideliť žiakom individuálne úlohy, úlohy do dvojíc alebo skupín. V priebehu týždňa si žiaci buď doma, alebo v škole jednotlivé úlohy pripraví a neskôr prezentujú pred spolužiakmi v triede. Môžu to byť nasledovné úlohy:

Individuálne úlohy:

- napíš list hlavnej postave,
- napíš list autorovi,
- predstav si, že si hlavná postava, zapíš pocity hlavnej postavy do denníka,
- priprav prezentáciu v PowerPointe o spisovateľovi,
- zmeň žánr (skús prepísať baladu na rozprávku a naopak, napíš prozaický dej formou epickej básne)
- vymysli iný záver a nadpis,
- vymysli nový diel do knihy,
- povedz, ktorú postavu by si vložil ešte do deja a prečo,
- porozprávaj, ktorou postavou z knihy by si chcel byť a prečo.

Úlohy pre dvojice:

- pripravte si rozhovor „redaktora“ so „spisovateľom“ o prečítanej knihe,
- pripravte 10 otázok pre spolužiakov, ktoré budú vychádzať z deja knihy,
- pripravte krížovku alebo osemsmerovku, v ktorej budú ukryté nejaké informácie z knihy.

Úlohy pre skupiny:

- pripravte reklamu formou scény o prečítanej knihe,
- pripravte reklamný plagát na predaj knihy do kníhkupectva,
- pripravte pantomímu, v ktorej znázorníte malý úsek z deja,
- pripravte dramaturgiu, v ktorej znázorníte najdôležitejšiu udalosť z deja,
- nakreslite vlastný návrh obálky na knihu,
- navrhnete záložku do knihy, na ktorej bude stručný obsah deja.
-

3. Snažte sa presvedčiť žiakov, že čítanie je zaujímavá činnosť

Snažte sa počas celého školského roka uskutočňovať v triede také podmienky a aktivity, ktoré budú postupne žiakov presvedčať o tom, že čítanie je zaujímavá činnosť. Môžete vyskúšať niektoré z nasledujúcich aktivít:

Literárne nástenky

Starší žiaci by už mali mať prečítaných niekoľko kníh, a preto by im nemalo robiť problém vyjadrovať svoj názor na ne. Veľmi dobrou formou ako sa verejne prezentovať je aj tvorba násteniek o prečítaných knihách. Nástenka by mali byť umiestnená na dostupnom mieste na chodbe školy. Jej zameranie môže byť rôzne, podľa toho, akú tému si žiaci vyberú. Napríklad: kniha, ktorá ma najviac ovplyvnila, kniha, ku ktorej sa rád (rada)vraciam, kniha, ktorá ma rozosmiala a podobne. Žiaci môžu postupovať tak, že napíšu napríklad v MS Wordu stručný obsah knihy, ďalej k tomu pripoja svoj názor, v ktorom vysvetlia dôvod výberu knihy podľa témy, môžu nakresliť ilustráciu ku knihe, navrhnúť obálku, záložku, navrhnúť reklamu na predaj knihy a podobne. Potom môžu umiestniť k nástenke nejakú schránku, do ktorej žiaci školy vhadzujú svoje postrehy a názory o tom, ktorá kniha ich najviac zaujala a ktorú z ponúkaných kníh by si radi prečítali a prečo.

Tvorba prezentácií o autoroch

Súčasní žiaci veľmi radi pracujú na počítačoch a ich znalosti v oblasti IKT sú veľmi dobré, preto je vhodné zaradiť aktivity tohto druhu aj na hodiny slovenského jazyka a literatúry. Pri tejto práci

môžeme postupovať tak, že každý žiak si vyberie jedného autora, ktorého si od začiatku školskej dochádzky najviac obľúbil a urobí o ňom prezentáciu v MS PowerPointe. Štruktúru prezentácie si učiteľ môže stanoviť podľa vlastných kritérií. Keď žiaci prezentáciu pripravujú, na ďalších hodinách ostatných spolužiakov informujú o osobnosti, ktorú spracovali. Aby boli prezentácie využité aj mimo triedy, je dobré ich vložiť buď na webové stránky školy, alebo iné stránky na túto činnosť určené, a tak sa vlastne k nim môžu dostať aj iní žiaci z ďalších tried.

Knižný veľtrh

Jedným z podobných spôsobov ako propagovať zaujímavé knihy je aj knižný veľtrh. Ten môžeme pripraviť tak, že na chodbách rozmiestnime lavice. Pri každej lavici bude iná skupina žiakov, ktorá propaguje svoju knihu. Každá skupina si vymyslí svoj vlastný spôsob. Pri propagácii môžu využiť napríklad čítanie úryvkov z knihy, kreslenie plagátu, formou dramatizácie môžu zahrať reklamu na knihu, tiež formou dramatizácie alebo komentovanej pantomímy môžu zahrať ukážku z knihy, môžu zhudobniť známu báseň a zaspievať ju. Mladší žiaci sa posúvajú od jednej lavice k ďalšej, a tak sa v priebehu niekoľkých minút zoznámia s viacerými knihami. A keď je zo strany starších žiakov propagácia dobre urobená, možno práve vďaka starším spolužiakom sa z tých mladších stanú ešte lepší čitatelia.

Literárne súťaže

Starší žiaci si veľmi radi pripravujú aj súťaže pre mladších spolužiakov. Môže to byť už tradičný literárny kvíz, ale môžu prísť aj s inými nápadi. Napríklad môžu zorganizovať súťaž v písaní celotriednej básne. Každý žiak napíše jeden verš. Žiaci sa striedajú dovtedy, kým majú nápady. Báseň píše na veľký papier, ktorý potom vystavia na viditeľnom mieste. Jednou z ďalších možností je aj tá, že známu báseň rozstrihajú na niekoľko častí a rozdájú žiakom do skupín. Vyhráva tá skupina, ktorá prvá báseň poskladá. Veľmi zaujímavá je pre žiakov aj súťaž v čítaní vlastných básní alebo príbehov. Aktivitu môžeme spríjemniť aj tým, že žiakom podávame čaj, všetci sedia v kruhu, v strede je ozdobená stolička alebo kreslo pre autora, v ktorom sa žiaci striedajú a čítajú svoje texty. V závere vyhodnotíme najlepších a odmeníme. Ďalšou alternatívou môže byť aj tvorba krížoviek a osemsmerníkov pre žiakov, ktoré sú zostavené z literárnych pojmov.

Dramatizácia textov

Niektorí džiáci veľmi radi dramatizujú texty. Ak máme v triede takýchto žiakov, môžeme im navrhnúť, aby pre mladších spolužiakov zdramatizovali nejakú rozprávku, povesť alebo pekný príbeh. Môžu si pripraviť aj dlhšie divadielko. Jednou z možností je aj komentovaná pantomíma, pri ktorej jeden žiak rozpráva dej a ostatní mlčky spomínaný dej znázorňujú. Pantomímy sa môžu urobiť aj formou hádaniek, to znamená, že si ich žiaci pripravujú z viacerých diel a ostatní hádajú, z akých diel pantomímy boli. Tiež si môžu pripraviť zhudobnenie poézie, ktorú potom zaspievajú.

Televízne a rozhlasové vysielanie

Ak máte v triede žiakov, ktorí vedú pracovať s kamerou, môžete si nahráť akúkoľvek reláciu o spisovateľoch. Môže to byť dokumentárny film spojený napríklad s návštevou pamätnej izby alebo si žiaci napíšu vlastný scenár podľa úryvku, ktorý čítali na literatúre a môžu nahráť aj hraný film. Toto je mimoriadne tvorivá činnosť, lebo spája v sebe tvorbu scenárov, učenie sa textov naspamäť, nahrávanie filmu, jeho technické spracovanie a podobne. Ak nemáte podmienky na tvorbu filmu, môžete si na internete vytvoriť vlastné internetové rádio a môžete si pripraviť napríklad reláciu o

autoroch. Aj tu žiaci musia nielen hľadať informácie o príslušnom autorovi, ale musia ich aj vhodne spracovať a naučiť sa ich pvyrazne čítať. Keď si uložíte reláciu do archívu, môžete ju aj v budúcnosti použiť pre iných žiakov ako učebnú pomôcku.

Poetický dom

Povedzte starším žiakom, aby si z papierových škatúl postavili dom podľa vlastnej fantázie. Na ďalších vyučovacích hodinách potom môžu písať vlastné básne (motivovať ich môžete hudbou, obrazmi a podobne). Kto nechce písať poéziu, môže napísať obsahy z obľúbených kníh alebo urobiť ilustrácie ku knihám. Keď majú všetko pripravené, nalepia papiere na poetický dom a na voľné miesto dokreslia obrázky podľa vlastnej fantázie. Tento dom na konci školského roka môžu deviataci darovať napríklad prvákovi, ktorí sa s takýmito hračkami ešte radi hrajú a zároveň, keď sa pustia do čítania textov na dome, nenásilným spôsobom si môžu precvičovať čítanie.

4. Môžete vyskúšať aj rôzne literárne hry, ktoré vám nezaberú na vyučovaní veľa času

Aby sa žiaci v ročníkoch nižšieho sekundárneho vzdelávania na hodinách literárnej výchovy, v literárnych krúžkoch, v školských kluboch či na cvičeniach zo slovenského jazyka nenudili, musíme im ponúknuť také aktivity, pri ktorých nielen čítajú text a odpovedajú na otázky učiteľa, ale po prečítaní ich motivujeme aj k vlastným tvorivým aktivitám, ktorými sa snažíme pôsobiť na kognitívnu i nonkognitívnu stránku ich osobnosti. Výhodou školského prostredia je hlavne to, že žiaci môžu spoločne o knihách diskutovať, porovnávať svoje myšlienky a pracovať v skupinách. Je to dôležité hlavne z toho dôvodu, že čitateľský zážitok sa prehĺbuje hlavne vtedy, keď o svojich dojmoch môže dieťa rozprávať.

Mnohé z aktivít, ktoré sa nachádzajú v ďalšej časti príspevku, sú vhodné nielen na hodiny slovenského jazyka a literatúry, ale predovšetkým sa môžu stať súčasťou práce už v spomínaných literárnych krúžkoch, v knižniciach či na cvičeniach zo slovenského jazyka. Ich výhodou je hlavne to, že žiak pracuje s jednou knihou dlhšie obdobie, a tak sa s jej problematikou hlbšie stotožňuje.

ČÍTAME TÚ ISTÚ KNIHU

Žiaci majú v stanovenom termíne prečítať tú istú knihu. Je dobré, keď má učiteľ k dispozícii knihy pre všetkých žiakov, aby predišiel výhovorkám, že knihu nemohli zohnať. Keď majú žiaci knihu prečítanú, týždeň pred spoločnou aktivitou učiteľ pridelí žiakovi individuálne úlohy, úlohy do dvojíc alebo skupín. V priebehu týždňa si žiaci buď doma, alebo v škole jednotlivé úlohy pripravujú a neskôr prezentujú. Môžu to byť nasledovné úlohy:

Individuálne úlohy:

- napíš list hlavnej postave,
- napíš list autorovi,
- predstav si, že si hlavná postava, zapíš pocity hlavnej postavy do denníka,
- priprav prezentáciu v PowerPointe o spisovateľovi,
- zmeň žáner (skús prepísať baladu na rozprávku a naopak, napíš prozaický dej formou epickej básne)
- vymysli iný záver a nadpis
- vymysli nový diel do knihy,
- povedz, ktorú postavu by si vložil ešte do deja a prečo,
- porozprávaj, ktorou postavou z knihy by si chcel byť a prečo.

Úlohy pre dvojice:

- pripravte si rozhovor „redaktora“ so „spisovateľom“ o prečítanej knihe,
- pripravte 10 otázok pre spolužiakov, ktoré budú vychádzať z deja knihy,
- pripravte krížovku alebo osemsmerovku, v ktorej budú ukryté nejaké informácie z knihy.

Úlohy pre skupiny:

- pripravte reklamu formou scénky o prečítanej knihe,
- pripravte reklamný plagát na predaj knihy do kníhkupectva,
- pripravte pantomímu, v ktorej znázorníte malý úsek z deja,
- pripravte dramatizáciu, v ktorej znázorníte najdôležitejšiu udalosť z deja,
- nakreslite vlastný návrh obálky na knihu,
- navrhnete záložku do knihy, na ktorej bude stručný obsah deja.

PREDSTAVÍM VÁM KNIHU

Súčasťou tejto aktivity je vlastný výber knihy podľa záujmov žiakov. Učiteľ stanoví čas, za ktorý majú žiaci knihy prečítať. Zároveň im rozdá kartičky s otázkami, na ktoré napíšu odpovede.

OTÁZKY NA KARTIČKÁCH:

eduworl.d.sk

1. Knihu som si vybral(a) preto, lebo.....
2. Čítala sa mi dobre(zle) preto, lebo.....
3. Očakával(a) som od knihy, že.....
4. Zaujala ma hlavne preto, lebo.....
5. Moje predstavy splnila(nesplnila) preto, lebo.....
6. Odporúčam (neodporúčam) ju preto, lebo.....
7. Charakterizuj čitateľa, ktorý by si mohol knihu prečítať!.....

VÝSKUMNÍCI

Tento typ aktivity pozostáva z dvoch častí. V prvej časti (15 minút) si každý žiak potichu prečíta úryvok z nejakej knihy. V druhej časti žiaci pracujú v skupinách a plnia jednotlivé úlohy. Každý žiak v skupine má inú rolu.

Rozdelenie rolí:

1. Hľadač citátov.
2. Literárny vedec (charakterizuje literárny smer, tvorbu spisovateľa) pracuje aj s internetom alebo encyklopédiami).
3. Jazykovedec (charakterizuje typy viet, slovné druhy, slovnú zásobu...).
4. Pomocník spisovateľa (vymyslí nový nadpis, nový dialóg medzi postavami, vymyslí iný záver a podobne).
5. Rečník (urobí reprodukciu úryvku).

6. Literárny kritik (zhodnotí dielo, povie pozitíva, negatíva a komu by knihu, z ktorej je úryvok, odporučil).

Keď si všetci úlohy splnia, informujú najprv členov svojej skupiny so získanými informáciami. Potom vystúpia pred triedou všetci žiaci, ktorí mali rovnakú funkciu, povedia svoje zistenia a ďalší žiaci porovnávajú informácie.

LITERÁRNE NÁSTENKY

Veľmi dobrou formou ako verejne prezentovať kvalitnú literatúru je aj tvorba nástienok o prečítaných knihách. Nástienka by mali byť umiestnená na dostupnom mieste, napríklad na školskej chodbe. Jej zameranie môže byť rôzne podľa toho, akú tému si žiaci vyberú. Napríklad: Kniha, ktorá ma najviac ovplyvnila, Kniha, ku ktorej sa rád (rada) vraciam, Kniha, ktorá ma rozosmiala a podobne. Žiaci môžu postupovať tak, že napíšu napríklad stručný obsah knihy, ďalej k nemu pripoja svoj názor, v ktorom vysvetlia dôvod výberu knihy podľa témy, môžu nakresliť ilustráciu ku knihe, navrhnúť obálku knihy, navrhnúť reklamu na predaj knihy a podobne. Potom môžu umiestniť k nástienke nejakú schránku, do ktorej ostatní žiaci školy vhadzujú svoje postrehy a názory o tom, ktorá práca ich najviac zaujala a ktorú z ponúkaných kníh by si radi prečítali a prečo.

KNIŽNÝ VEĽTRH

Jedným zo spôsobov ako propagovať prečítané knihy je aj knižný veľtrh. Ten môžeme pripraviť tak, že na chodbách rozmiestnime lavice. Pri každej lavici bude iná skupina žiakov, ktorá propaguje svoju knihu. Každá skupina si vymyslí svoj vlastný spôsob. Pri propagácii môžu využiť napríklad čítanie úryvkov z knihy, kreslenie plagátu, formou dramatizácie môžu zahrať reklamu na knihu, tiež formou dramatizácie alebo komentovanej pantomímy môžu zahrať ukážku z knihy, môžu zhudobniť známu báseň a zaspievať ju. Žiaci z iných tried sa posúvajú od jednej lavici k ďalšej, a tak sa v priebehu niekoľkých minút zoznámia s viacerými knihami. Túto aktivitu môžeme robiť napríklad v marci, ktorý je mesiacom knihy.

SÚŤAŽE

Starší žiaci si veľmi radi pripravujú aj súťaže, môžu to byť súťaže aj pre mladších spolužiakov. Môže to byť už tradičný literárny kvíz, ale môžu prísť aj s inými nápadi. Napríklad môžu zorganizovať súťaž v písaní celotriednej básne. (Každý žiak napíše jeden verš, za ním píše ďalší. Žiaci sa striedajú dovedy, kým majú nápady.) Báseň píše na veľký papier, ktorý potom vystavia na viditeľnom mieste. Jednou z ďalších možností je aj tá, že známu báseň rozstrihajú na niekoľko častí a rozdájú žiakom do skupín. Vyhráva tá skupina, ktorá prvá báseň poskladá.

Veľmi zaujímavá je pre žiakov aj súťaž v čítaní vlastných básní. Aktivitu môžeme spríjemniť aj tým, že žiakom podávame čaj, všetci sedia v kruhu, v strede je ozdobená stolička alebo kreslo pre autora, v ktorom sa žiaci striedajú a čítajú svoje básne. V závere vyhodnotíme najlepších a odmeníme. Ďalšou alternatívou môže byť aj tvorba krížoviek a osemsmeroiek pre žiakov, ktoré sú zostavené z literárnych pojmov

DRAMATIZÁCIA TEXTOV

Mnohí žiaci veľmi radi aj dramatizujú texty. Ak máme v triede takýchto žiakov, môžeme im navrhnúť, aby pre mladších spolužiakov zdramatizovali nejakú rozprávku, povesť alebo pekný príbeh. Môžu si pripraviť aj dlhšie divadielko. Jednou z možností je aj komentovaná pantomíma, pri ktorej jeden žiak rozpráva dej a ostatní mlčky spomínaný dej znázorňujú. Pantomímy sa môžu urobiť aj formou hádaniek, to znamená, že si ich žiaci pripravujú z viacerých diel a ostatní hádajú, z akých literárnych diel pantomímy boli. Tiež si môžu pripraviť zhudobnenie poézie, ktorú potom zaspievajú.

HRÁME SA NA VEDECKÚ KONFERENCIU

Učivo o významných osobnostiach slovenskej literatúry môžeme využiť aj pri hre na vedeckú konferenciu. Niekoľko dní pred „konferenciou“ rozdáme žiakom úlohy, ktoré si majú pripraviť. Žiaci môžu spracovať referáty alebo prezentácie v MS PowerPointe napríklad na tieto témy:

- detstvo autora,
- štúdium autora,
- život a práca autora,
- tvorba,
- súkromný život autora,
- charakteristika obdobia a literárneho smeru,
- iné zaujímavosti z obdobia, v ktorom autor žil a tvoril.

Žiaci čerpajú informácie z viacerých zdrojov (encyklopédie, internet...). Jednu tému si môže spracovať aj viac žiakov. Určíme, kto bude moderátorom na konferencii a ďalšie potrebné funkcie podľa potrieb triedy. Aby žiaci nadobudli pocit, že sú naozaj na „konferencii“, môžu si pripraviť aj vizitky s menom, ktoré si pripevnia na odev. Moderátor prekonzultuje s vyučujúcim jednotlivé body, ktoré sú súčasťou konferencie a podľa nich moderuje celý priebeh. Súčasťou prípravy na konferenciu môže byť aj tvorba pozvánok, oznámení, či tvorba nástenky o navrhnutom autorovi. Po ukončení konferencie môžu žiaci napísať správu do školských novín.

UMELECKÝ DOM

Povieme žiakom, aby si z papierových škatúl postavili dom podľa vlastnej fantázie. Na ďalších vyučovacích hodinách potom môžu písať vlastné básne (motivovať ich môžeme hudbou, obrazmi, inými básňami a podobne). Kto nechce písať poéziu, môže napísať obsahy z obľúbených kníh alebo urobiť ilustrácie ku knihám. Keď majú všetko pripravené, nalepia papiere na papierový domček a na voľné miesto dokreslia obrázky podľa vlastnej fantázie. Tento dom na konci školského roka môžu starší žiaci darovať napríklad prvákovi, ktorí sa s takýmito „hračkami“ ešte radi hrajú a zároveň, keď sa pustia do čítania textov na dome, nenásilným spôsobom sa zoznamujú aj s obsahmi kníh alebo básničkami.

Toto je len niekoľko možností, ktoré naznačujú ako pracovať so žiakmi nižšieho sekundárneho vzdelávania tak, aby cítili zodpovednosť za svoju prácu, aby boli tvoriví, nápadití a samostatní. Spomínané aktivity žiakov väčšinou zaujmú vtedy, keď im učiteľ ponúkne takú možnosť práce, v ktorej môžu vyniknúť, v ktorej sa „cítia doma“. Ak majú k dispozícii knihy, dostatočný časový priestor a zároveň vedia, že ich práca bude aj hodnotená, väčšinou sa na prácu s knihou tešia.

V závere pani učiteľky súhlasili s názorom, že pri formovaní vnútornej motivácie čítať musia učiteľovi pomôcť rodičia.

- Ideálne je, keď žiak prichádza s vysokou vnútornou motiváciou čítať. Väčšinou sú to deti z rodín, kde sa venuje čítaniu veľká pozornosť. Aby dieťa knihy skutočne milovalo, motiváciou k tejto aktivite treba začať už od narodenia.
- Ideálne je, keď dieťa neustále vidí čítať svojich rodičov a ďalších príbuzných. Ešte ideálnejšie je, keď rodina televízor nepozerá alebo ho pozerá v minimálnej miere. Televízor a počítače sú silné lákadlá, ktoré takmer vždy prehlúšia túžbu po čítaní. Túto skutočnosť si treba uvedomiť.
- Ak raz maličké dieťa podľahne kúzlu médií, kde sa realizuje všetko rýchlo, ťažko nachádza cestu k trpezlivému a sústredenému čítaniu.

V diskusii odznali nasledovné závery:

- S čítaním nesúvisí len porozumenie textu, ale aj vývin reči. To, ako bude dieťa neskôr rozprávať, stimuluje hlavne správny rečový vzor v rodine, v jasliach, materskej škole a neskôr aj v základnej škole t. j. v prostredí, kde sa hovorí spisovným jazykom plynulo, pomaly a zreteľne.
- Primeraný dostatok rečových podnetov zo sociálneho prostredia stimuluje dieťa k interakcii, čo

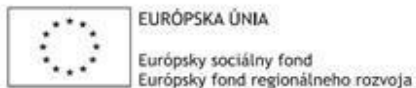
predpokladá zapojenie zmyslov – zraku, sluchu, hmatu, čuchu a kinestetických pohybov. Aj pri tomto procese pomáha viac kniha ako televízia. Spoločné čítanie kníh v predškolskom veku pomáha predchádzať rečovým poruchám.

- V mladšom školskom veku môžu rodičia motivovať deti k čítaniu aj rôznymi hrami, aktivitami a rituálmi v rodine. Dôležité je tiež s deťmi pravidelne navštevovať knižnice a kníhkupectvá.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Adriana Garamiová
12. Dátum	22.09.2020
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Kijaček Rošková
15. Dátum	22.09.2020
16. Podpis	

Príloha

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 22.09.2020

Trvanie stretnutia: od 14.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou
3.	PaedDr. Anna Kijaček Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Denisa Takáčsová		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Mgr. Eduarda Caletková		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Katarína Vicenová		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Martina Muková		ZŠ Dvory nad Žitavou
8.	Mgr. Mária Pozsonyiová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia

